

आभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY
abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३८ / अंक : ८० / २०७८ वैशाख २४ गते शुक्रबार / 7 Mar., 2021 / मूल्य रु. १०/-

माधव समूहले ढाल्ला त सरकार

काठमाडौं। सत्ताधारी दल नेकपा एमालेभित्र देखिएको आन्तरिक द्वन्द्वले गर्दा प्रधानमन्त्री ओलीले यहि बैशाख २७ गते लिने भनिएको विश्वासको मत पछिको एमालेको अवस्था के हुने भन्नेमा अन्यौल देखिएको छ। एमालेको माधव, फलनाथ खनाल पक्षले प्रधानमन्त्री ओलीले विश्वासको मत लिएपछि आफूहरलाई कारबाही हुन सक्ने भन्दै पहिला नै सांसद पदबाटे राजिनामा दिने विषयमा बहस सुरु गरेका छन्। त्यसरी राजिनामा दिनु परेको खण्डमा प्रतिनिधिसभामा प्रत्यक्ष निर्वाचित भएका सांसदहरूले राजिनामा दिन सक्ने भन्दै आफ्नो पक्षमा सांसदहरूसँग माधव नेपाल समूहले छलफल चलाएको छ। नेपाल खनाल पक्षमा रहेका भनिएका ३५ सांसद मध्येका २२ जना प्रत्यक्ष निर्वाचित सांसद रहेका छन्। पार्टी अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री केपी ओलीले

>>> बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanonline.com ना पनि पढ्न सकिन्छ।

२७ गतेको फैसला कस्तो होला ?

काठमाडौं। पछिलो सयमा नेपालको राजनीति अनीठो मोडमा पुगेको छ। सत्ताधारी दल नेकपा एमाले भित्रको आन्तरिक द्वन्द्वको फाइदा उठाउन नेपाली कांग्रेस, माओवादी केन्द्र र जनता समाजवादी पार्टीको उपेन्द्र यादव, बाबुराम भट्टराई पक्ष लागि परेका भएपनि उनीहरूको राजनीतिक चाल अहिलेको अवस्थामा के हुन्छ भनेर भन्न सकिने अवस्था देखिएको छैन। कांग्रेस, माओवादी केन्द्र र जनता समाजवादी पार्टी एक ठाउँमा उभिएको अवस्थामा प्रधानमन्त्री केपी ओली नेतृत्वको सरकार ढलन सक्छ। संसदको अंकगणित हेर्दा उनीहरूसँग नयाँ सरकार निर्माण गर्न संख्या रहेको छ। तर कांग्रेस र माओवादी केन्द्रले चाहेर मात्र सरकार ढल्दैन। जसपाका सबै ३२ जना नै सांसदले कांग्रेस र माओवादी केन्द्रलाई समर्थन गर्नुपर्दछ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

कोभिड एलायन्सको अमेरिकासँग खोपको गुहार

काठमाडौं। अमेरिकासँग १० करोड एस्ट्राजेनिकाको खोप स्टक रहेको थाहा पाएपछि कोभिड एलायन्स फर नेपालले अमेरिकी राजदूत रेण्डीबेरीमार्फत १ करोड २० लाख डोज माग गरेको छ।

हालैका दिनमा अमेरिकाले सुरक्षा उपकरण तथा अन्य स्वास्थ्य सामग्री खरिदका लागि ८५ लाख अमेरिकी डलर दिने घोषणा गरेको छ। नेपाललाई नगद भन्दा पनि खोपको आवश्यकता बढी छ। संक्रमित र मृत्युदर भयावह रूपमा बढिरहेको छ।

यो एलायन्समार्फत पूर्वपराष्ट्रमन्त्री, पूर्वराजदूत, चिकित्सक, प्राध्यापक, पत्रकार लगायतका तीन दर्जन नेपाली र नेपालीलाई माया गर्न विदेशीले अमेरिकालाई संयुक्त आग्रह गरेका हुन्। पत्रमा नेपाली र अमेरिकी

>>> बाँकी ८ पेजमा

कांग्रेस, माओवादी र सिंगो जसपा एकै ठाउँमा उभिन नसक्ने

काठमाडौं। भण्डै दुई तिहाई मतको सरकारको नेतृत्व गरेका प्रधानमन्त्री केपी ओली अत्यन्तमा पर्न निर्विचित जस्तै भएपनि आफ्नो शक्ति प्रतिक्षण गर्न संसद जाने भएका छन्। प्रधानमन्त्रीले विश्वासको मत लिने प्रयोजनका लागि मन्त्रिपरिषद्को बैठककाटै निर्णय गराएर यहि बैशाख २७ गतेका लागि संसदको बैठकको आवान गर्न राष्ट्रपतिलाई सिफारिस गरेकोमा राष्ट्रपतिले संसदको बैठक आवान गरेको छिन्।

तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र एकीकरण भएर २०७५ साल जेठ ३ गते नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टी गठन भएको थिए। दुई तुला कम्प्युनिष्ट पार्टीहरू मिलेर २०७५ सालमा भएको

प्रतिनिधिसभामा उनीहरूले २ सय ७५ सिट मध्ये १ सय ७४ सिट ल्याउन सफल भएका थिए। ओली नेतृत्वको सरकारलाई तत्कालिन माओवादी केन्द्रले समर्थन जनाएको थिए। ओली पहिला सविधानको धारा ७६ को (२) अन्तर्रातका प्रधानमन्त्री बनेका थिए भने एमाले र माओवादी केन्द्र एकीकरण पश्चात ओली सविधानको धारा ७६ को (१) अन्तर्रातको सरकारमा रहेका थिए। ओली नेतृत्वको सरकार बनेको एक वर्ष सम्म पार्टी भित्र कुनै विवाद उत्पन्न नभएपनि केही पछि अध्यक्षबीचमा तिक्तता उत्पन्न भई विवादले चरम रूप लिएको थियो। ठीक त्यही बेला नेकपा पार्टीको विवाद सर्वोच्च अदालतमा

>>> बाँकी ८ पेजमा

प्रधानमन्त्री ओलीले उपप्रधानमन्त्री पोखरेललाई अधि सारे

काठमाडौं। स्वास्थ्यमन्त्रीले कमिशन एजेण्डका कारण खोप आउन नसकेको खुलासा गर्नासाथ प्रधानमन्त्री ओलीले खोप खरिदको नेतृत्व उपप्रधानमन्त्री ईश्वर पोखरेललाई दिएका छन्। पोखरेलले खोप कसरी ल्याउन सकिन्छ भनेर आफ्नो जिम्मेवारी पूरा गर्न राज्यशक्ति लगाउन सुरु गरिसकेका छन्।

कोभिड-१९ संकट व्यवस्थापन केन्द्र (सीसीएमसी) निर्विशक समितिका संयोजक समेत रहेको उपप्रधानमन्त्री ईश्वर पोखरेलले गृहमन्त्री रामबहादुर थापा, अर्थमन्त्री विष्णु पौडेल, परराष्ट्र मन्त्री प्रदीप ज्वाली, स्वास्थ्य मन्त्री हरदयेश त्रिपाठी, मुख्यसचिव डा.

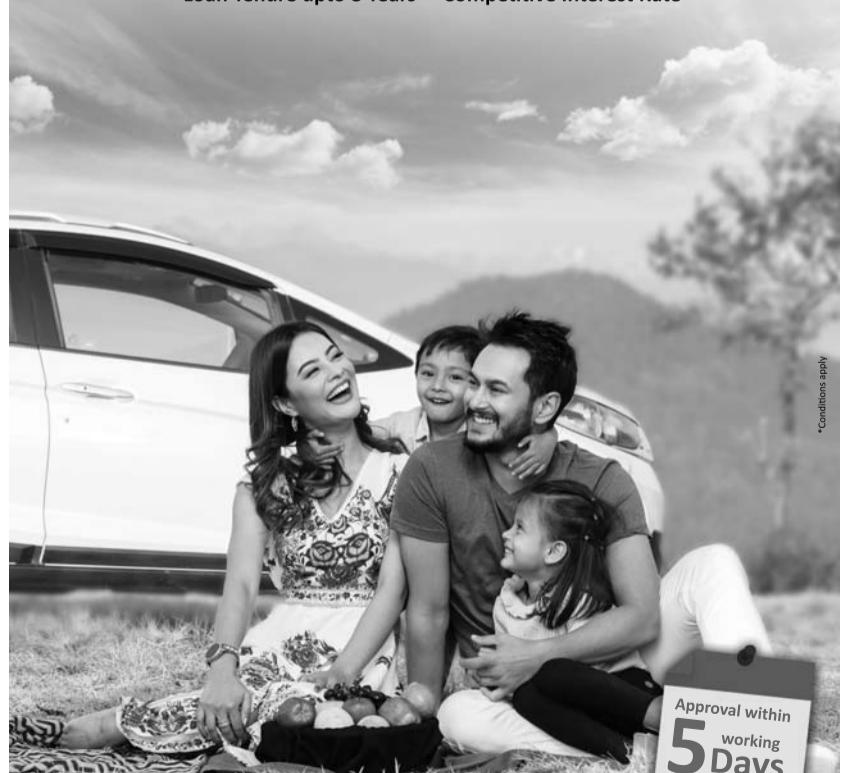
>>> बाँकी ८ पेजमा

@www.prabhubank.com

Drive Your Life

• Loan Tenure upto 8 Years • Competitive Interest Rate

*Conditions apply

के होला जसपाभित्रको अन्तरसंघर्ष

काठमाडौं। प्रधानमन्त्री केपी ओलीले संसदबाटे विश्वासको मत लिने निर्णय गरेपछि राष्ट्रपतिले यहि बैशाख २७ गतेका लागि संसदको अधिवेशन आवान गरेको छन्। संसदको चौथो तुलो पार्टी जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) मा पूर्व राष्ट्रिय जनता पार्टी र पूर्व संघीय समाजवादी धार बीचमा शक्ति संर्घ चर्किएको छ। यी दुवै पार्टी मिलेर एक वर्ष अधि जनता समाजवादी पार्टी गठन भएको थिए। प्रधानमन्त्री ओलीले नेतृत्वको सरकारलाई रहेको बैला

लुमिखीनी प्रदेशका चार सांसदलाई पदमुक्त गरिएपछि जसपाभित्रको विवाद उत्कर्षमा पुगेको छ। केन्द्रमा ओली सरकार र प्रदेशमा उनी निकट मुख्यमन्त्रीलाई हटाउने

>>> बाँकी ८ पेजमा

जसपा अध्यक्ष लागि परेको छ। पार्टीको राष्ट्रिय अध्यक्ष महन्थ पक्ष भने प्रधानमन्त्री ओलीलाई सहयोग गर्न पक्षमा देखिएको छ।

प्रधानमन्त्री संसदमा राख्ने विश्वासको प्रस्तावमा जसपाभित्र एक मत हुन नसक्ने अवस्था देखिएपछि यादवले आफ्नो पक्षमा बहुमत पुन्याउन कसरत गरिरहनुभएको छ भने ठाकुर

पक्षपनि आफ्नो पक्षमा बहुमत पुन्याउने होडमा जुटेका छन्। दुवै पक्ष आ आफ्नो पक्षमा निर्णय गराउने र कारबाहीको डण्डा

>>> बाँकी ८ पेजमा

Prabhu Building, Babarmahal, Post Box No.19441
+977-1-4788500 | +977-1-4780588
Email: info@prabhubank.com | www.prabhubank.com
Toll Free No.: 16600107777

Amnesty International Report 2021

Exposing Indian Brutalities and Suppressions

Mr Kabir

Freedom of expression was guaranteed selectively, and dissent was repressed through unlawful restrictions on peaceful protests and by silencing critics. Human rights defenders, including students, academics, journalists and artists, were arbitrarily arrested, often without charge or trial. Despite a Supreme Court ruling to reduce prison overcrowding to curb the spread of COVID-19, the authorities continued to incarcerate many who were critical of the government. The authorities failed to adequately investigate or punish perpetrators of violence based on caste, sex and gender, and carried out reprisals against those who reported rape and caste-based crimes. There was widespread impunity and lack of accountability for murders and attacks carried out by vigilante mobs and police officers against religious minorities. Swift and extreme restrictions were placed on freedom of movement in response to the pandemic, leaving thousands of migrant workers stranded without adequate food and protection. Some restrictions to curb the pandemic also threatened the right to privacy.

BACKGROUND

In December 2019, the government passed the Citizenship (Amendment) Act (CAA) enabling irregular migrants from Afghanistan, Bangladesh and Pakistan to obtain Indian citizenship, excluding Muslims. The discriminatory nature of the CAA sparked peaceful protests across the country, which were met with arbitrary arrests and detention and widespread demonization of those protesting. The government's strategy to curb COVID-19 included a punitive lockdown at very short notice, lack of transparency in disbursing relief funds, threats to privacy, and demonization of religious minorities.

ARBITRARY ARRESTS AND DETENTIONS

Seven human rights activists – Father Stan Swamy, JyotiRaghobaJagtap, SagarTatyaramGorkhe, Ramesh MurlidharGaichor, Hany Babu, GautamNavlakha and AnandTeltumbde, were arrested by the National Investigation Agency (NIA), India's main counter-terrorism agency, for their alleged involvement in violence during the BhimaKoregaon celebrations near the city of Pune in 2018. Those arrested worked with marginalized groups, including Adivasi (Indigenous) communities, and had criticized government policies. The government accused them of breaching the Penal Code by "waging war against the country" and having links with the banned Communist Party of India (Maoist). Many arrested activists were elderly and in poor health. However, they were held in overcrowded prisons where several inmates had either tested positive or died from COVID-19. Varavara Rao, an 80-year-old poet arrested in the BhimaKoregaon case in 2018, tested positive for COVID-19 in July while in prison. Nevertheless, the courts continued to reject the bail pleas of the activists.

At least nine students peacefully protesting against the CAA were arrested and jailed under counter-terrorism and sedition laws. Many other anti-CAA protesters were subjected to intense intimidation and harassment from the police. Meanwhile, the authorities ignored violence and hate speech by the supporters of the CAA against those protesting draconian counter-terrorism laws, including the Unlawful Activities (Prevention) Act and National Security Act. SafooraZargar, a research scholar who was three months' pregnant at

the time, and Umar Khalid, a former student union leader, were among those arrested. SafooraZargar was later released on bail.

On 26 June, the UN High Commissioner for Human Rights called on India to immediately release human rights defenders who had been arrested for protesting against the CAA. However, the majority remained in detention at the end of the year. In December, Uttar Pradesh police arbitrarily arrested 10 Muslim men under a law introduced by the Uttar Pradesh Government that targets consensual interfaith marriages, and allegedly tortured them. The legislation, which has been termed the "love jihad" law by right-wing nationalists and leading politicians, had not been approved by the Indian Parliament or the state legislature.

FREEDOMS OF EXPRESSION AND ASSEMBLY

New restrictions were imposed on freedoms of expression and assembly in response to the COVID-19 pandemic. On 24 March, Prime Minister Modi imposed a nationwide lockdown, comprising mandatory 'stay-at-home' quarantine under the Disaster Management Act, a draconian law which gives the government sweeping powers in disaster situations. Breaches of the lockdown resulted in arrests and detentions.

Even before the pandemic, freedom of assembly was restricted, including by burdening civilians with recovering the cost of damages to public property after peaceful protests turned violent.

A year after the government revoked the special status of Jammu and Kashmir and split the state into two union territories, the clampdown on civil liberties and restrictions on communications services continued. Political leaders such as Farooq Abdullah, Omar Abdullah and Mehbooba Mufti, who were administratively detained in 2019, were released in 2020. However, the union government continued to silence those who demanded accountability and imposed a harsh media blackout.

At least 18 journalists in Kashmir were physically attacked by police or summoned to police stations. Dissent was further suppressed when a new media policy was introduced by the Jammu and Kashmir government to create "a sustained narrative on the functioning of the government in media" by checking "anti-national activities". On 20 October, the Jammu and Kashmir government closed the office of the Kashmir Times, without prior notice, after its editor, AnuradhaBhasin, had challenged the communications blockade in the Supreme Court. The NIA also raided the offices and residences of civil society activists including KhurramParvez and three of his associates, and ParveenaAhanger, who had reported extensively on human rights abuses in Kashmir. The NIA alleged that the activists had raised funds for "carrying out secessionist and separatist activities" in Jammu and Kashmir.

During the nationwide lockdown imposed after the COVID-19 outbreak, more than 50 journalists were arrested or charged under emergency laws for spreading "misinformation" or "fake news". On 7 April, Uttar Pradesh police lodged a First Information Report (FIR) against journalist Prashant Kanojia for allegedly making "objectionable remarks" about Prime Minister Modi and Chief Minister Yogi Adityanath on social media. Shortly afterwards, the Uttar Pradesh police registered another FIR against The Wire, a daily news website, and its editor SiddharthVaradarajan for reporting that Yogi Adityanath had attended a public religious event after the nationwide lockdown was

announced. On 28 September the government amended the Foreign Contribution (Regulation) Act (FCRA), banning large NGOs from passing to grassroots NGOs funds received from foreign donors. The new amendments also required all FCRA-registered non-profit organizations to limit their administrative expenses to 20% of donations (from the earlier 50%). This amendment was likely to force NGOs to reduce staff, potentially reducing human rights work.

On 30 September, Amnesty International India was forced to halt its operations after the government froze its bank accounts without notice. The organization was forced to lay off all its staff and pause all its campaign and research work. This occurred shortly after Amnesty International India had published briefings demanding accountability for grave human rights violations carried out by the Delhi police and the government during the Delhi riots and in the Jammu and Kashmir region.

More than 160 farmers died after three laws on farming were passed by Parliament in August with minimal consultation. The causes of death included suicides, as well as heart attacks and road accidents during protests. In November, as the farmers marched towards Delhi to protest the laws, the Delhi police indiscriminately used water cannons and fired tear gas shells, injuring protesters.

UNFAIR TRIALS

The courts, particularly the Supreme Court, failed to monitor the government's response to the COVID-19 crisis in a timely manner. On 13 March, even before the national lockdown was imposed, the Supreme Court declared that the courts – for public health reasons – would function at reduced capacity. Between 23 March and 4 July, the Supreme Court only took up cases of "extreme urgency", barring physical hearings and relying on video conferencing facilities.

No qualifying criteria or definitions were laid down for cases of "extreme urgency", leaving judges with wide discretion, resulting in many significant cases involving grave human rights violations either not being heard or being seriously delayed. On 3 April, the Bombay High Court, while hearing a bail application, maintained that the meaning of the term "urgent" was subjective and did not, for example, apply to those seeking bail while awaiting the outcome of their trial.

The Supreme Court routinely undermined its own impartiality and independence. In August it convicted Prashant Bhushan, a lawyer and human rights defender, under the outdated provisions of criminal contempt laws. Prashant Bhushan had criticized on Twitter the court's functioning since 2014.

UNLAWFUL ATTACKS AND KILLINGS

In February, communal violence broke out in the capital, New Delhi. According to government data, 53 people – mostly Muslims – died in the riots, and more than 500 were injured.

In the build-up to the Legislative Assembly elections in Delhi, held on 8 February, several political leaders made hate speeches against the anti-CAA protesters. On 27 January, referring to the protesters at ShaheenBagh, the Delhi epicentre of peaceful sit-ins against the CAA, the Union Minister of State for Finance, Anurag Thakur, encouraged the crowd to chant "shoot the traitors of the nation". On 28 January, ParveshVerma, member of parliament for the ruling Bharatiya Janata Party (BJP) claimed that the protesters from ShaheenBagh would enter citizens' homes and "rape your sisters and daughters and kill them". In another speech on the same day, he

promised to "not leave even one of [the mosques] standing" after the BJP's election win in Delhi.

These speeches were followed by violence on university campuses against those protesting against the CAA. Hate speeches by political leaders continued after the Delhi elections, followed by widespread violence in the North East district of Delhi.

On 23 February, BJP leader Kapil Mishra called on Twitter for people to rally against a women-led protest in Jaffrabad in North East district of Delhi, urging people to "prevent another ShaheenBagh". At the rally, he warned the police of dire consequences if the protesters did not vacate the site. Communal violence erupted shortly after his speech.

EXCESSIVE USE OF FORCE

The police used unlawful force and committed various other human rights violations, abusing laws to intimidate people and silence dissent on behalf of the union government.

During the February communal violence in Delhi, members of the Delhi police pelted stones alongside rioters, tortured people in custody, dismantled sites of peaceful protest and stood by as rioters attacked peaceful protesters and destroyed public and private property. No independent investigation was launched into these acts.

As the COVID-19 pandemic unfolded, the discriminatory enforcement of the lockdown restrictions by the police heightened human rights concerns. The majority of those arrested for violating the lockdown guidelines belonged to marginalized communities such as Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes, Muslims or low-income workers. In March, migrant workers who were travelling back home were forced by the Uttar Pradesh police to crawl on the road carrying their belongings, as punishment for breaching the lockdown guidelines. On 18 April in Uttar Pradesh, a Muslim man, Mohammed Rizwan, died in hospital two days after being beaten by police with batons when he went out to buy essential supplies. On 19 June, low-income workers P. Jayaraj and his son J. Bennicks were picked up for questioning by the Thoothukudi police in Tamil Nadu for keeping their small shop open during lockdown. The two men were allegedly tortured to death in police custody.

IMPUNITY

The police continued to carry out unlawful killings – some amounting to extrajudicial executions – with impunity. In July in Kashmir, three young labourers in an apple orchard were unlawfully killed by members of the Indian army. The Armed Forces (Special Powers) Act, which governs the use of force by security personnel in Kashmir, grants virtual immunity to members of the security forces from prosecution for alleged human rights violations. In another extrajudicial execution in July, Vikas Dubey was allegedly killed while being escorted to the city of Kanpur after his arrest by Uttar Pradesh police. Four of his associates were also killed unlawfully by the Uttar Pradesh police. Uttar Pradesh police had earlier claimed in a tweet that since 2017 it had killed 103 "criminals" and injured 1,859 others in 5,178 "police engagements" – a common euphemism used by state actors for alleged extrajudicial executions.

Hate crimes including violence against Dalits, Adivasi (Indigenous) communities and religious minorities were also committed with impunity. In September, a Dalit woman was allegedly raped and murdered by a group of dominant-caste men in Hathras district in Uttar Pradesh, and cremated by the Uttar Pradesh police without her family's consent. The accused men were arrested only after nationwide protests. Later, several FIRs were registered by the Uttar Pradesh police against protesters for criminal conspiracy and sedition.

RIGHT TO HEALTH AND LIVELIHOOD

The handling of the COVID-19 pandemic exposed weaknesses in the public health care system. It also resulted in unsafe and poor working conditions for those who lack adequate social and economic protection, such as community health care workers and religious minorities.

The government accused members of the Muslim TablighiJamaat minority of spreading COVID-19, and as a result, health care facilities denied access to Muslims. Instances of hospitals refusing Muslim pregnant women and cancer patients surfaced in April 2020. In the months following the nationwide lockdown of March, social media and WhatsApp groups were flooded with calls for social and economic boycotts of Muslims, alongside fake news stories and other misinformation.

The COVID-19 pandemic overburdened the public health care system, but little protection was provided to front-line health workers in terms of safety equipment and social security such as medical and life insurance. These included people working in the community, such as Accredited Social Health Activist workers and sanitation workers.

The Supreme Court delayed a hearing in a public interest case urgently seeking transport, food and shelter for migrant workers who were left stranded for over a month by the sudden imposition of the lockdown. On 7 April, as many migrant workers were walking to their distant homes in the absence of government-sponsored or public transport, India's Chief Justice, S.A. Bobde, stated while hearing the petition that the Supreme Court "did not want to interfere with the government decisions for the next 10-15 days". At least 200 migrant workers were killed in road accidents while walking long distances home in other districts or states during the lockdown. In May, after intense public pressure, the government began running special trains for stranded migrant workers. However, many died from a lack of food and water on these trains, including a four-year-old child who died of hunger.

During the lockdown, workers in the informal sector – who constitute more than three-quarters of India's workforce – faced enormous difficulties due to rampant job losses. However, many states suspended the legal protections otherwise afforded to workers, such as regulation of working hours, the right to form trade unions, and safe working conditions.

The COVID-19 lockdown resulted in an increase in violence against women, particularly domestic violence. Pregnant women and girls faced further barriers accessing health care, and there was an increased risk of maternal mortality and morbidity.

RIGHT TO PRIVACY

In April, the government launched the mobile app AarogyaSetu, purportedly to speed up contact tracing and ensure timely access to essential health services and public health information. No information was provided on which government bodies would have access to the data collected through the app. AarogyaSetu's code was not open to the public, in violation of the government's own policy. Although the Ministry of Electronics and Information Technology maintained that downloading the app was not mandatory, many government departments and private companies, including the Airport Authority of India, made it mandatory for their staff to install it.

कतिले कहिलेसम्म अविसज्जन, ओखरी नपाएर मर्नुपर्ने ?

• राजन कार्कि

rajan2012karki@yahoo.com

आमनागरिक पल पल निसारिसएर मरिरहेका छन् । अविसज्जन, ओखरी, उपचारको बन्दोवस्त गर्न राजनीति तैयार छैन । सरकार, उद्यमी, व्यापारी, नागरिक समाज, हुनेखाने वर्ग पनि आमनागरिकको मृत्यु हेरेर बसिरहेका छन् । आमनागरिक मरिरहेको हेन्सकने हामी कस्ता मान्छे ? हामीले खडा गरेको संविधान, सुरक्षा निकाय र अदालत कस्तो हो ? जसले जिम्मेवारी लिदैन, प्रश्नसमेत उठाउँदैन ।

हामीमा मानवीय संवेदना मरेकै हो ?

नागरिक नै राष्ट्र हो, राष्ट्रियता हो । यसकारण त मान्छे सामाजिक र राजनीतिक दुवै जीव हो । शक्तिको स्रोत नागरिक हो, सत्ता प्रभावशाली हुन नागरिकको सम्मान आर्जन गर्नुपर्छ । आज सत्ता, सत्ता राजनीतिमात्र होइन, जनआस्था आर्जन गर्न नसकेकाले संविधान, संसद र सांसद नै प्रभावहीन छन् । यस्तो प्रभावहीन राजनीतिलाई राजनीति गर्नेहरु लोकतन्त्र भनिरहेका छन् । वास्तवमा यो लोकतन्त्र होइन, लूटतन्त्र हो ।

एक विद्वानले उहिले भनेका थिए- पार्टीहरु विचारका दलाल हुन् । नेपालका सन्दर्भमा पार्टीहरु सत्ताका, भ्रष्टाचारका, व्यभिचारका, जग्गाका, सुखसुविधाका, शासन प्रशासन संबैतिरका दलाल साबित भएका छन् । यसैले

त भनिन्छ- अन्धो हुनु नराप्तो कुरा हो । आँखा भएर पनि नदेख्नु र दलालीमा आफूलाई समर्पित गर्नु हैसम्मको खराव हो । यही खरावीले राष्ट्र र जनताका सबै अपेक्षाहरूको दलहरूको दलाली प्रवृत्तिबाट हेरेक दिन, हप्ता, महिना, वर्ष बलात्कार भझरहेका छन् ।

शंकराचार्यले उहिलै भनेका थिए- जो अत्यन्त तुष्णावान छ, तुष्णापूर्तिका लागि नैतिक धरातल बिर्स्न्छ, ती दरिद्र हुन् । यो मापदण्डमा भन्ने हो भने नेपाली राजनीति दरिद्रहरूले चलाइरहेका छन् । दरिद्र दरिद्रमा प्रतिस्पर्धा भझरहेको छ । जो आफै यस प्रकारको दरिद्र छ, उसले देश र दुनियालाई कसरी समृद्धि, सुख र शान्ति दिनसक्छ ?

नेता खराव छन्, नेता बदमास र बदनाम छन् भन्ने जनताले बुझेका छन् । तर चेत्तैन्, जनता पटकके चेत्तैन् । तिनै नेतालाई पटक पटक लाप्प्यमात्र देशका नवराजा बनाइरहेका छन् । बदमासलाई मालिक बनाएको छ उसले हेँ, जनता हेपाहमा खेरिहेका छन् ।

नीतिज्ञान भन्छ- जसले एकपल विश्वसधात गर्छ, पुनः त्यसको विश्वासमा पर्नुहुन्न । तर नेपालीहरु यसि सहृदयी, सहनशील छन् कि पार्टी नेताहरु पटक पटक विश्वसधात गरिरहेका छन् र तिनैलाई देवत्वकरण गरिरहन्छन् ।

यस दृष्टिकोणबाट हेर्न हो भने नेपाल मूर्खहरूको प्रूजा हुने देश हो । आलमनिर्णय, साहस र विनिरुद्धा नेतृत्वमा हुनै पर्ने गुण हो । अझ लोकतन्त्रमा लोकप्रति सेवाभाव र जवाफदेही नै हुनुपर्ने हो । लोक राजनीति कता हो कता ? कुनै गुण नभएका नैतिकहीन नेताहरु जनता अविसज्जन नपाएर घिटी घिटी मरिरहेको हेरेर सत्ता राजनीति गरिरहेका छन् । त्यसैले त असमामाजिक तत्त्व,

आलु, जुनसुकै तरकारीमा पनि मिल्ल मिलाउन सकिने । त्यही आलु कुहियो भने सबैभन्दा बढी गनाउँछ, महामारी फैलाउँछ ।

नेपालको राजनीति पनि त्यसैले जनयुद्ध, जनआन्दोलनमा विदेशीले समेत ढूँढू लगानी गरे, पार्टीहरूले पनि सत्तामा जानका लागि विदेशीका हेरेक शर्तहरु मान्चै गए । दुईपल्टको संविधानसभाको निर्वाचनमा पनि विदेशीकै ढूँढू लगानी भयो । संविधान लेज्ञे बेलामा जनसुखाक लिल्काएर विदेशी सुभावमा धर्मनिरपेक्षा लेखियो, संविधान जारी गरियो । चीन मौन छ, भारतले यो संविधानमा सहमति जनाएन । फलतः संविधान कुहिएको आलु बन्यो, संविधान जारी गर्ने शक्तिहरु पनि

कुहिएको आलु बने ।

हुन त संविधानसभाबाट संविधान जारी गरेर बाहिर निस्कनसाथ संवैधानिक समितिका प्रमुख पात्र डा.बाबुराम भट्टराईले नै संविधान अपूर्ण छ भनेर अलोचना गरे, मधेशवादीहरूले च्याते, आगो लाग्ने । तर, यही संविधानले दिनेजस्ति दूध सबैले चुविहरेका छन् । माझुराका बच्चाले आमालाई नै खान्छन्, संविधान जारी गर्नेहरूले संविधानलाई बाँकी राखेन् ।

त्यसैले संवैधानिक संकट पन्यो । लोकतन्त्र संकटमा फस्यो । संघीयता संक्रमित

सर्वहारावाद जिन्दावाद भन्नेहरु छन् । यी सबैको व्यवहार सामन्तवादी छ, आफै नयाँ सामन्त बनेका छन् । जो अभरमा छन्, जो विपत्ता छन्, तिनका लागि संवेदना कर्तै छैन । नेपालको लोकतन्त्र संवेदना शून्य दुर्व्वारे खुकुरीजस्तो लाग्छ । खुकुरीको काम मृत्यु दिने हो । बाँचेलाई मृत्यु, बाँच चाहनेलाई पनि मृत्यु । जनताप्रतिको जिम्मेवारी भनेको हातीको देखाउने दाँत मात्र हो । जनताको कसैलाई मतलब छैन, संबैको नजर सत्ता, शक्ति, स्वार्थ, सम्पत्ति दिनेका थिए ।

चारादिने जिन्दगी चारापल खुरीसाथ बाँच

नागरिक नै राष्ट्र हो, राष्ट्रियता हो । यसकारण त मान्छे सामाजिक र राजनीतिक दुवै जीव हो । शक्तिको स्रोत नागरिक हो, सत्ता प्रभावशाली हुन नागरिकको सम्मान आर्जन गर्नुपर्छ । आज सत्ता, सत्ता राजनीतिमात्र होइन, जनआस्था आर्जन गर्न नसकेकाले संविधान, संसद र सांसद नै प्रभावहीन छन् ।

भयो ।

कोभिड- १९ महामारी बनेको छ । राजनीतिक दलका नेताहरु, संसद, सरकार, पूर्वाप्तपति, नागरिक समाज, बुद्धिजीवी सबै पत्करजस्ता लाग्नन् । प्रत्येक गाँड़, सहरमा महाविपतको ढडेलो लोगेको छ र पत्करहरु सल्किएको छन् । ढडेलो कसरी समन गर्न कोही चिन्ता गर्दैन् । सरकार भन्छ- अस्पतालमा बेड छैन, अस्पताल भन्छ- अविसज्जन छैन, डाक्टर भन्छन्- औषधि छैन, जनता भन्छन्- खोप छैन ।

जे छ, सत्तामा कसरी टिक्ने र सत्तामा कसरी पुने भन्ने भिक्के दाव छ ।

महाविपतमा सत्ता राजनीति, यो कुहिएको आलु राजनीति नभए के हो ?

मार्कर्सदाका ठेली पद्नेहरु छन्, समाजवादका सिद्धान्त बुझनेहरु छन्, अझ

पाउँदैन जनता, नेतालाई हेरेक दिन दर्शी छ, हेरेक दिन उत्सव छ । पञ्चायत निरङ्ग कूश भनेर फालेर ल्याएको लोकतन्त्र, यो त लोकमारा पो निस्कियो ।

संसद भएर के भयो जनतालाई, संसद बिघटन र पुनर्स्थापना भएर के पाए जनताले ?

इतिहासमा एउटा ताजमहलको एउटा कथा छ । मुगल सम्राट शाहजहाँ र मोमदाजबीच गहिरो प्रेम थियो । दुर्भाग्यवस मोमताजको पहिले नै निधन भयो । त्यसपछि चिन्तित सप्राटले २० वर्ष लगाएर आगरामा संसारकै आश्चर्यपूर्ण ताजमहल बनाए । छोरा औरङ्गजेवलाई राजा हुने महत्वाकांक्षा जाग्यो । शाहजहाँका शत्रुहरूले उनलाई सप्राट हुनुप्यो भनेर उचाले । उनले बाबुलाई जमुना किनारको एक महलको कोठामा कैद गरेर

आफू सम्राट बने । कोठामा ताजमहलको प्रतिविम्ब देखिने गरी भित्तामा ऐना साइजको हीरा जडान गरिए । शाहजहाँले केही वर्ष ताजमहलको प्रतिविम्ब मुमताजलाई हेरेर देहत्याग गरे । १९४७ मा भारत स्वतन्त्र भएपछि अग्रेजहरूले फिक्रेर लगे, आज त्यो हीरा जडान भएको ठाउँ खाल्डोमात्र छ ।

नेपालमा २०४६ सालमा भारतीय नेताहरूलाई समेत बोलाएर देशमाथि विदेशी बलात्कार गराउनेहरूको जीत भयो, बहुदल आयो । २०५४ सालमा दरवार हत्याकाण्ड मच्याइयो, २०६३ सालमा विदेशीको तुलो लगानीमा जनतालाई सडकमा उतारेर मरेको संसद बूँताइयो र संविधानसभाको चुनाव गराइयो । २०६५ साल जेठ १५ गते गणतन्त्र कार्यान्वयन गरियो । बहुदललाई गणतन्त्रको हीरा भनेर खूब प्रचार गरियो । आज त्यो हीरा पार्टी र नेताहरूको नैतिकहीन कीरा लाग्यो । लोकतन्त्र लोको शोषण गर्ने, लोक मार्ने खाल्डो बनेको छ । जनता दधिचीले भै रगत, हाड्छाला सबै देखिरहेका छन् । र नेताहरु जनताको हाड्छाल बज बन्दै गएका छन् । जनताको आँखामा आँसुमात्र देखिन्छ । जनता रुवाउने शासनको बागडोर, रजगज यिनै नेताहरूको मुठ्ठीमा कैद छ ।

हामी अमर छौं भनेर सोचेका होलान पार्टी र नेताहरूले । हामी प्रभावशाली छौं भनेर ठानेका होलान पार्टी र नेताहरूले । जनताको मृत्यु मा रमाउने लोकतन्त्रका नाइकेहरु यथार्थमा आफै मरिरहेका छन् । नैतिक धरातल नै पहिरो गइरहेकाहरूले बाँचेका छौं भन्नु आकाशितर फर्केर थुकेजस्तै हो । जो जुनसुकै पन्थी भए पनि यिनीहरूले अँगालेको भ्रष्टाचार पन्थ हो । व्यभिचार पन्थ हो । राजनीतिक परिदृश्यमा देखिएका नेता र पार्टीहरु सबैको चारित्रिक विशेषता मृत्यु हो । किनकि यी कसैमा जिवन्तता भन्ने नै बाँकी छैन । यिनीहरूले सिद्धान्त बगार्नु, दर्शन र विचारका गुड्डी हाँक्नु भनेको भ्रमको खेतीमात्र हो । यिनीहरू कोही पनि न्यायमुखी, यिनका विधिव्यवहार न्यायपूर्ण छैनन् । यी अन्यायका कॉडेचारी हुन, सिस्त्रोका भाडी हुन । यिनले भनेको पीडामात्र हो ।

पढथयौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

जन्यौ ज्यौंदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सकिमयो देशको माटो ।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

आफ्नो दायित्वबाट नचुक सरकार

कोरोना भाइरस संक्रमणको उत्कर्षको उकालो लाग्ने कम जारी रहेको छ । यसले कहिले विश्वास लिने हो ? अहिले भने भन्न सकिने अवस्था छैन । यस्तो जटिल अवस्थामा सरकारले भने अब आफूले केही गर्न नसक्ने भन्दै अहिले नै हात उठाउन निश्चत पनि सरकारको लागि सुहाउने विषय होइन । आफ्नै जनताको सुरक्षा गर्न दायित्व सरकारको हो । सरकारले सबै राजनीतिक दल र आम नागरिकको सहयोग र समर्थन लिएर मुलुकलाई कोरोना भाइरसबाट मुक्त गराउनुपर्याप्त बेलामा आफूले केही गर्न नसक्ने भन्दै अभियर्थी प्रेस प्रज्ञापत्रमार्फत सावेजनिक गर्नु आपत्तिजनक मात्र तभएर सरकारको लागि लाजमहार्दै विषय सम्भव हो । सरकारले आफ्नै जनतालाई यसो पो भन्नुपर्दै हामीले सकेको गरिरहेको छौं, सरकार तपाईंहरूको साथमा छ तपाईंहरूले पनि सरकारको आदेश पालन गर्नुहोस्, नागरिकको दायित्व निभाउनुहोस् भनेर । जनतालाई ढाडस दिने काम सरकारको हो तपाईंहरू नवाचिन्तनहोस सरकारले आफ्नो क्षमताले भ्याएसम्म सबै उपाए अवलम्बन गर्न्दछ । तपाईंहरू आत्मबल बढाउनुहोस भनेर जनतालाई अशासन दिन पर्नेमा अब सरकारले संक्रमितहरूको अस्पतालमा उपचार गर्न सबैदेन भन्ने सरकारको रैरिज्मेवारीपन बाहेक अन्य केही हुन सबैदेन । सरकारले भुटो अशासन दिनुपर्याप्त भने किमार्थ होइन सरकारको तपाईंहरू पनि त्यही अनुरूपको हुनुर्नेमा त्यस्तो देखिएको छैन । नागरिकलाई सरकारको सहयोग र साथ अहिले जति अवश्यक कहिलै देखिएको थिए । संक्रमित हब्तार जारिने भद्रभन्दै पनि संक्रमित भईहलेको अवस्थामा नागरिक आपैंहो गर्न सक्ने केही छैन । त्यही कारण यो संकटको बेला सरकार आफ्नो दायित्वप्रति जवापदेही तहनु अनैतिक र अनुरद्धरायी निन्दनीय बाहेक अन्य केही हुन सबैदेन ।

सरकारले आफ्नो नागरिकलाई सजग हुन जानकारी गराउनलाई अन्यथा मानिसूपर्ने आवश्यकता छैन तर स्वास्थ्य मन्त्रालयपार्फर्ट सरकाराधारणका नाममा अपिल नै जारी गर्दै अब अस्पतालमा राखेर उपचार गर्न बेड उपलब्ध गराउन नसकिने घोषणा गर्नुलाई कैन हालतमा पनि उचित मान्न सकिन्न । सरकारले आफूले गर्नुपर्याप्त प्रयत्नहरू नै नागरिकहरै हात उठाउने कुचेहा गर्नु लोकतान्त्रिक सरकारको चरित्र हैन । लडाईको बेला लडाईमा गएका सैनिकहरूले लडाई नै तगारी युद्धभूमिबाट भास्नु जस्तो यो सरकारले व्यवहार देखाएको छ । प्रत्यक्ष रूपमा सरकारले आफूले गर्नुपर्याप्त गर्न नसकिन भन्नुको अर्थ सरकार जिम्मेवार जारी भन्नु नै हो । आफ्नो दायित्व पूरा गर्न सकिन भनिसकेपछि पदमा बिसरहनुको कैन अर्थ रहेदै । लोकतान्त्रिक सरकारले लोकतान्त्रिक पद्धति अनुसार आपैंहो दायित्व निभाउन सक्नुपर्दछ । यदि त्यसो हुन सबैदेन भन्ने आफूले पाएको जिम्मेवारी पूरा गर्न नसक्ने त्यही पदमा बिसरहनु भनेको जनताको ठाडो अपमान हो । आफ्ना जनताको जीवनतिक राज्यको निश्चित दायित्व हुन्दै । त्यस्तालाई सरकारले पूरा गर्नुपर्दछ । यदि जनताप्रतिको दायित्व पूरा गर्न सरकार अस्पताल भएमा उसलाई कुर्सीमा बिसरहने नैतिक अधिकार समेत हुँदैन । सरकार र जनताकी दलहरू कस्का लागि निर्माण गरिएका हुन् । यदि जनताको सेवाका लागि हुन् भन्ने राजनीतिक दलहरूको जनताप्रतिको कैन दायित्व छैन ? को राजनीतिक दलहरूको जनताप्रतिको कैन दायित्व छैन ?

सरकारले निश्चय पनि आफ्ना नागरिकलाई सजग हुन जानकारी गराउनलाई अन्यथा निर्माणूपर्ने आवश्यकता छैन तर स्वास्थ्य मन्त्रालयपार्फर्ट सरकाराधारणका नाममा अपिल नै जारी गर्दै अब अस्पतालमा राखेर उपचार गर्न बेड उपलब्ध गराउन नसकिने घोषणा गर्नुलाई कैन हालतमा पनि उचित मान्न सकिन्न । सरकारले आफूले गर्नुपर्याप्त प्रयत्नहरू नै नागरिकहरै हात उठाउने कुचेहा गर्नु लोकतान्त्रिक सरकारको चरित्र हैन । लडाईको बेला लडाईमा गएका सैनिकहरूले लडाई नै तगारी युद्धभूमिबाट भास्नु जस्तो यो सरकारले व्यवहार देखाएको छ । प्रत्यक्ष रूपमा सरकारले आफूले गर्नुपर्याप्त गर्न नसकिन भन्नुको अर्थ सरकार जिम्मेवार जारी भन्नु नै हो । आफ्नो दायित्व पूरा गर्न सकिन भनिसकेपछि पदमा बिसरहनुको कैन अर्थ रहेदै । लोकतान्त्रिक सरकारले लोकतान्त्रिक पद्धति अनुसार आपैंहो दायित्व निभाउन सक्नुपर्दछ । यदि त्यसो हुन सबैदेन भन्ने आफूले पाएको जिम्मेवारी पूरा गर्न नसक्ने त्यही पदमा बिसरहनु भनेको जनताको ठाडो अपमान हो । आफ्ना जनताको जीवनतिक राज्यको निश्चित दायित्व हुन्दै । त्यस्तालाई सरकारले पूरा गर्नुपर्दछ । यदि जनताप्रतिको दायित्व पूरा गर्न सरकार अस्पताल भएमा उसलाई कुर्सीमा बिसरहने नैतिक अधिकार समेत हुँदैन । सरकार र जनताकी दलहरू कस्का लागि निर्माण गरिएका हुन् । यदि जनताको सेवाका लागि हुन् भन्ने राजनीतिक दलहरूको जनताप्रतिको कैन दायित्व छैन ? को राजनीतिक दलहरूको जनताप्रतिको कैन दायित्व छैन ?

सरकारले निश्चय पनि आफ्ना नागरिकलाई सजग हुन जानकारी गराउनलाई अन्यथा निर्माणूपर्ने आवश्यकता छैन तर स्वास्थ्य मन्त्रालयपार्फर्ट सरकाराधारणका नाममा अपिल नै जारी गर्दै अब अस्पतालमा राखेर उपचार गर्न बेड उपलब्ध गराउन नसकिने घोषणा गर्नुलाई कैन हालतमा पनि उचित मान्न सकिन्न । सरकारले आफूले गर्नुपर्याप्त प्रयत्नहरू नै नागरिकहरै हात उठाउने कुचेहा गर्नु लोकतान्त्रिक सरकारको चरित्र हैन । लडाईको बेला लडाईमा गएका सैनिकहरूले लडाई नै तगारी युद्धभूमिबाट भास्नु जस्तो यो सरकारले व्यवहार देखाएको छ । प्रत्यक्ष रूपमा सरकारले आफूले गर्नुपर्याप्त गर्न नसकिन भन्नुको अर्थ सरकार जिम्मेवार जारी भन्नु नै हो । आफ्नो दायित्व पूरा गर्न सकिन भनिसकेपछि पदमा बिसरहनुको कैन अर्थ रहेदै । लोकतान्त्रिक सरकारले लोकतान्त्रिक पद्धति अनुसार आपैंहो दायित्व निभाउन सक्नुपर्दछ । यदि त्यसो हुन सबैदेन भन्ने आफूले पाएको जिम्मेवारी पूरा गर्न नसक्ने त्यही पदमा बिसरहनु भनेको ठाडो अपमान हो । आफ्ना जनताको जीवनतिक राज्यको निश्चित दायित्व हुन्दै । त्यस्तालाई सरकारले पूरा गर्नुपर्दछ । यदि जनताप्रतिको दायित्व पूरा गर्न सरकार अस्पताल भएमा उसलाई कुर्सीमा बिसरहने नैतिक अधिकार समेत हुँदैन । सरकार र जनताको कैन दायित्व छैन ? को राजनीतिक दलहरूको कैन दायित्व छैन ?

सरकारले निश्चय पनि आफ्ना भाइरसको लाग्ने हो । अहिलेको सम्पूर्ण स्वास्थ्य प्रणाली धन्न नसकिने स्थिति आउन सक्छ भनेर । तर उनीहरूको सल्लाहलाई सरकारले वेदास्ता गरेको हुनाले नै अहिलेको अवस्था सिजन्ता भएको हो । सरकारको व्यवस्थापार्फर्टाको कारण नागरिकहरू अस्पतालबाट पाइने सुविधाबाट बिचित्र हुनु परेको हो । सरकारले हर प्रकारको प्रयास गर्नाहारै पनि सरकार थान युग्मोको अवस्था अहिले हुँदै होइन । उपलब्ध भएको उपायपनि नापनाई सरकारले त्यस्ते व्यक्त गरेको लावारापन मात्र हो । आज कोरोना भाइरसका विरामीहरूले अस्पतालको बेड भरिएका छैन । स्विकिस्त विरामीहरूले बेड पाउन नसक्ने अवस्था थिए । अहिलेको सम्पूर्ण स्वास्थ्य प्रणाली धन्न नसकिने स्थिति आउन सक्छ भनेर । तर उनीहरूको सल्लाहलाई सरकारले वेदास्ता गरेको हुनाले नै अहिलेको अवस्था सिजन्ता भएको हो । सरकारको व्यवस्थापार्फर्टाको कारण नागरिकहरू अस्पतालबाट बिचित्र हुनु परेको हो । सरकारले हर प्रकारको प्रयास गर्नाहारै पनि सरकार थान युग्मोको अवस्था अहिले हुँदै होइन । उपलब्ध भएको उपायपनि नापनाई सरकारले त्यस्ते व्यक्त गरेको लावारापन मात्र हो । आज कोरोना भाइरसका विरामीहरूले अस्पतालको बेड भरिएका छैन । स्विकिस्त विरामीहरूले बेड पाउन नसक्ने अवस्था थिए । अहिलेको सम्पूर्ण स्वास्थ्य प्रणाली धन्न नसकिने स्थिति आउन सक्छ भनेर । तर उनीहरूको सल्लाहलाई सरकारले वेदास्ता गरेको हुनाले नै अहिलेको अवस्था सिजन्ता भएको हो । सरकारको व्यवस्थापार्फर्टाको कारण नागरिकहरू अस्पतालबाट बिचित्र हुनु परेको हो । सरकारले हर प्रकारको प्रयास गर्नाहारै पनि सरकार थान युग्मोको अवस्था अहिले हुँदै होइन । उपलब्ध भएको उपायपनि नापनाई सरकारले त्यस्ते व्यक्त गरेको लावारापन मात्र हो । आज कोरोना भाइरसका विरामीहरूले अस्पतालको बेड भरिएका छैन । स्विकिस्त विरामीहरूले बेड पाउन नसक्ने अवस्था थिए । अहिलेको सम्पूर्ण स्वास्थ्य प्रणाली धन्न नसकिने स्थिति आउन सक्छ भनेर । तर उनीहरूको सल्लाहलाई सरकारले वेदास्ता गरेको हुनाले नै अहिलेको अवस्था सिजन्ता भएको हो । सरकारको व्यवस्थापार्फर्टाको कारण नागरिकहरू अस्पतालबाट बिचित्र हुनु परेको हो । सरकारले हर प्रकारको प्रयास गर्नाहारै पनि सरकार थान युग्मोको अवस्था अहिले हुँदै होइन । उपलब्ध भएको उपायपनि नापनाई सरकारले त्यस्ते व्यक्त गरेको लावारापन मात्र हो । आज कोरोना भाइरसका विरामीहरूले अस्पतालको बेड भरिएका छैन । स्विकिस्त विरामीहरूले बेड पाउन नसक्ने अवस्था थिए । अहिलेको सम्पूर्ण स्वास्थ्य प्रणाली धन्न नसकिने स्थिति आउन सक्छ भनेर । तर उनीहरूको सल्लाहलाई सरकारले

चलचित्रलाई समाजको ऐना त्यतिकै मानेका होइन्

● रवि कोइराला, सिनेमाटोग्राफर

चितवनका रवि कोइराला नेपाली चलचित्रका चलेका क्यामरास्थान हुन्। उनले करिब ढेढ दशक देखि पर्दा पछाडिबाट सिनेमा क्षेत्रमा योगदान दिइहेका छन्। युनिटमा सबैसंग मिलेर काम गर्न रुचाउने कोइरालाले हिरासत, अन्नदाता, बीच बाटो, सूर्यस्त, कमिना, राजा, लावारिस, जोश, अफिसर, निर्जला, वीरबहादुर दग्धपार्छ लगायतका दर्जनौ चलचित्रमा क्यामरामेनको जिम्मेवारी सम्झालिसकेका छन्। उनको योगदानको मुल्याकन गर्दै बिभिन्न संघ, संस्थाले पुरस्कृत समेत गरेको छ। निर्माणधिन चलचित्र 'चुले निम्नो'को गृहार्कार्यमा व्यस्त बिरिष्ठ छायाँकार रवि कोइरालाले चलचित्रसंग सम्बन्धित विषयमा पक्षमा आधारित रहेर अभियान साप्ताहिकसंग गरेको सक्षित कुराकानी:

० केमा व्यस्त हुन्नु छ?

भर्खर एउटा फिल्म सक्काएर अर्को फिल्मको काममा जाने तयारी गर्दैछु। यो पछि पनि दुईटा फिल्मको दुगो लागि सकेको छ।

० नेपाली फिल्मले के गर्यो जस्तो लाग्छ?

यसै भन्न कठिन भएपनि फिल्मका थुप्रै सीमा छन् तर यसले नेपाली सिनेमाको भाषा विस्तार गरेको छ, नेपाली फिल्मले दुनियाँलाई फाराकिलो बनाउने प्रयास गरिरहेको छ। बजारमा पारम्परिक सिनेमा हेन्ने दर्शकको रुचिमन्दा भन्न खालिको फिल्म सफल हुनु आफैंमा ठूलो उपलब्धि हो। जसले चलन चलिको भाषालाई टेवा पुराउने काममा मददत पुरायाउछ। फिल्मलाई समाजको ऐना त्यतिकै मानेका होइन् यसले धैरे पक्षलाई समेटेर दर्शक माफ उपरिथित जनाउछ। त्यसलाई कुन रुपमा ग्रहण गर्न भन्ने समाजको कुरा हो।

० कस्तो खालको फिल्म बढि रुचाइन्छ?

आफ्नो गार्डाँठाँको चलनचलिका भाषा समावेश गरेको फिल्म पनि चलेको पाइन्छ। मौलिक र गम्भीर चलचित्र मन पराउने दर्शकको संख्या पनि उस्तै बढेका छन्। किनभने डिजिटल माध्यमको विकासले ठूलो फङ्को

मारेको छ। यसले गर्दा दर्शकहरू संसारभरका समकालीन फिल्म हेन्ने सक्षम बनेका छन्।

० पछिलो समय हाम्रो समाज खुला र उदार बन्ने गएको हो?

समाजले विविधता स्वीकार्न थालेको छ। त्यसको प्रावर्तन फिल्ममा पनि परेको हो। यसमा मिडियाले पनि दूलो भूमिका खेलेको छ। युवा पुस्ताले कस्तो दृश्य र पहिरनलाई रुचाउन्नु भन्ने कुरा प्रष्ट छ। गल्यामर र भलगर्सलाई मिडियाले बढी प्राथमिता दिदा फिल्म भित्रको अरु बिषयवस्तु गौणबन्न जान्छ। त्यसैले पछिलो पुस्ता खुला र उदार देखिएका हुन्।

० अहिलेसम्म बनेका अधिकाँस फिल्म बलिउडबाट प्रभावित छ भन्नन् ति?

फिल्मले अहिले मौलिकता खोजिरहेको छ। जति स्थानीय भयो, मौलिकता त्यति नै बलियो हुन्ने हो। हिजो हामीलाई बलिउडले एकदमै प्रभावित परेको कुरा स्विकार्नु पार्छ। त्यसपछि अरु फिल्महरूको प्रभाव हामीमा पन्यो। कहिले मद्रासी, कहिले कोरियन, कहिले हालिउडको प्रभाव ग्रहण गरिरहेयो। तर, अहिले मौलिकताको खोजी भइरहेको छ। चलचित्रको विषय र भाषालाई जति स्थानीयकरण गर्न सक्छौं, त्यो त्यति अन्तर्राष्ट्रिय हुँदौ रहेछ। त्यति नै दर्शकले मार्याँ गर्दा रहेहन्न भन्ने कुरा अहिलेका निर्माता, निर्देशकहरूले बुझिसकेका छन्।

० सिक्केल बनाउने होड नै चलेको छ, के भन्न हुन्नु?

यो चलन बिगतमा थिएन। कुनै पनि फिल्म प्रदर्शन भएको ९०,१२ वर्ष पछिमात्र सोही नामको फिल्म बनाउन पाउने भन्ने छ। सिक्केल बनाउने भनेको एउटा सफल फिल्मको उपयोग गरेर अर्को फिल्मलाई सफल बनाउने हो। एउटै कुरालाई बारम्बार दोहोँ-याइरहे त्यसले सूत्र निर्माण गर्दै। यो सूत्रको खोज बजारप्रतिको मोह हो। बजारमा यस्तै चल्छ, दर्शकले फलानाको फिल्म मन पराएको थियो

त्यही बनाउँ भन्ने खालको विन्तन हो यो। व्यवसायिक रूपले सफल मानिएको फिल्म 'नाईन भन्नु ल'को सविवेल क्रमशः ५ बनिसकेको छ।

० फिल्म बनाउँदा त्यसलाई चाहिने अर्थिक र रचनात्मक गम्भीरताका साथ ध्यान केमा बढी हुनुपार्छ?

त्यसमा सम्बन्धित विषयानुसार क्यामेरा कसरी चल्नुपार्छ, स्मादान वा अभियन कस्तो हुनुपार्छ भन्नेमा बढी ध्यान दिइनु पार्छ। एउटा कुशल क्यामेरा स्मानले निर्देशकको भिजन र एड्गलमा मात्र काम गर्ने होइन त्यही कुरालाई कसरी सुन्दर बनाउन सकिन्छ भन्ने ज्ञान हुनु जरूरी छ। जहाँसम्म अर्थिक पक्ष छ त्यो त लोकेशन, बिषयवस्तु र युनिटमा भरपर्छ।

० जन फिल्म चल्यो त्यही राम्रो हो?

जस्तो फिल्महरू चल्छन् समाजमा त्यसै ठीक भनाले भ्रम उत्पन्न हुन्छ। यो आधिकारिकताको मात्र समस्या होइन। एउटा समुदायलाई हेर्न दृष्टिकोणमा ल्याउने परिपक्वताको पनि समस्या हो। हाम्रो फिल्ममा यस्तो परिपक्वताको टड्कारो अभाव देखिन्छ। सबै सफल फिल्म राम्रा हुँदैनन्, सबै असफल नराम्रा पनि हुँदैनन्। उसले उठान गरेको सामाजिका भरपर्छ।

० फिल्म कलेजहरू खुलेका छन् त्यहाँबाट उत्पादितहरूको फिल्म प्रतिको सोच कस्तो पाउँन भएको छ?

पढेर जान्नु र परेर जान्नुमा अन्तर छ। प्रविधिको विकासले आकाश छुएको छ। त्यसैले एउटा सकारात्मक पाटो, पछिलो पुस्तामा देखिन्छ। सर्ट फिल्महरू बनिरहका छन्, त्यसमा रचनात्मक खोज भइरहेछन्। विकल्प भनेर केही नयाँ सोच लिएर वैचारिक अवधारणा बोकेर हिजिरहको समूह पनि छन्। तर, उनीहस्तो परिणाम आइसकेको छैन। केही समय कुर्नु नै पर्ना।

० साहित्य कृतिमा बनेका फिल्म किन चल्नैन?

हामी कहाँ फिल्म र साहित्य बीचको सम्बन्ध सहज बनिसकेको छैन। नेपालमा फिल्मबन्दा नाटक महान, नाटकभन्दा साहित्य महान भन्ने सोच छ। तर, हरेको आआफनै महत्व छ। हरेक विषयमा, कलामा त्याकै काम गर्नुपर्छ। साहित्य राम्रो लेखियो भने सिनेमा राम्रो बन्न किनभने पाठकको रुचि विस्तार भयो भने दर्शकको रुचि पनि बढ्छ। साहित्यका विजय मल्लको उपन्यास 'कुमारी शोभालाई आधार बनाएर प्रेमबहादुर बस्तेतले निर्देशक गरेको 'कुमारी' पहिले नेपाली राजनीति विजयमा नामको नाम उपन्यास 'मुनामदन' लेखेको थारिङ्गा शोभालाई आधार बनाएर प्रेमबहादुर बस्तेतले निर्देशक गरेको 'कुमारी' र रेस्तो बाध्य लेपनि दर्शक आकर्षित गर्न समेन्नन्। त्यसैले, महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको 'मुनामदन' खण्ड काव्यमा बनेको फिल्म 'मुनामदन' तथा लीलबहादुर क्षेत्रीको 'बसाई' लेपनि सामान्य चर्चा पाइन्छ गरेर भन्ने सुनियो। गोपालप्रसाद रिमालको पुस्तक 'मसानमा आधारित दुर्घटना' र रेस्तो बाध्य लेपनि दर्शक आकर्षित गर्न समेन्नन्। त्यसैले, महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको 'मुनामदन' खण्ड काव्यमा बनेको फिल्म 'मुनामदन' तथा लीलबहादुर क्षेत्रीको 'बसाई' लेपनि सामान्य चर्चा पाइन्छ गरेर भन्ने सुनियो। डायमन शमशेर राजनीति विजयमा नामको नाम उपन्यास 'बसाई' र 'रेस्तो बाध्य' लेपनि दर्शक आकर्षित गर्न समेन्नन्। त्यसैले, महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको 'मुनामदन' खण्ड काव्यमा बनेको फिल्म 'मुनामदन' तथा लीलबहादुर क्षेत्रीको 'बसाई' लेपनि सामान्य चर्चा पाइन्छ गरेर भन्ने सुनियो। डायमन शमशेर राजनीति विजयमा नामको नाम उपन्यास 'बसाई' र 'रेस्तो बाध्य' लेपनि दर्शक आकर्षित गर्न समेन्नन्। त्यसैले, महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको 'मुनामदन' खण्ड काव्यमा बनेको फिल्म 'मुनामदन' तथा लीलबहादुर क्षेत्रीको 'बसाई' लेपनि सामान्य चर्चा पाइन्छ गरेर भन्ने सुनियो। गोपालप्रसाद रिमालको पुस्तक 'मसानमा आधारित दस्तावेज' लेपनि दर्शक आकर्षित गर्न समेन्नन्। त्यसैले, महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको 'मुनामदन' खण्ड काव्यमा बनेको फिल्म 'मुनामदन' तथा लीलबहादुर क्षेत्रीको 'बसाई' लेपनि सामान्य चर्चा पाइन्छ गरेर भन्ने सुनियो। डायमन शमशेर राजनीति विजयमा नामको नाम उपन्यास 'बसाई' र 'रेस्तो बाध्य' लेपनि दर्शक आकर्षित गर्न समेन्नन्। त्यसैले, महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको 'मुनामदन' खण्ड काव्यमा बनेको फिल्म 'मुनामदन' तथा लीलबहादुर क्षेत्रीको 'बसाई' लेपनि सामान्य चर्चा पाइन्छ गरेर भन्ने सुनियो। डायमन शमशेर राजनीति विजयमा नामको नाम उपन्यास 'बसाई' र 'रेस्तो बाध्य' लेपनि दर्शक आकर्षित गर्न समेन्नन्। त्यसैले, महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको 'मुनामदन' खण्ड काव्यमा बनेको फिल्म 'मुनामदन' तथा लीलबहादुर क्षेत्रीको 'बसाई' लेपनि सामान्य चर्चा पाइन्छ गरेर भन्ने सुनियो। डायमन शमशेर राजनीति विजयमा नामको नाम उपन्यास 'बसाई' र 'रेस्तो बाध्य' लेपनि दर्शक आकर्षित गर्न समेन्नन्। त्यसैले, महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको 'मुनामदन' खण्ड काव्यमा बनेको फिल्म 'मुनामदन' तथा लीलबहादुर क्षेत्रीको 'बसाई' लेपनि सामान्य चर्चा पाइन्छ गरेर भन्ने सुनियो। डायमन शमशेर राजनीति विजयमा नामको नाम उपन्यास 'बसाई' र 'रेस्तो बाध्य' लेपनि दर्शक आकर्षित गर्न समेन्नन्। त्यसैले, महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको 'मुनामदन' खण्ड काव्यमा बनेको फिल्म 'मुनामदन' तथा ली

● नविलले युनाइटेड फाइनान्सलाई प्राप्ति गर्ने

नविल बैंकले युनाइटेड फाइनान्सलाई एक्विजेसन (प्राप्ति) गर्ने भएको छ। नविल बैंकले १००:३५ स्वाप रेसियोमा युनाइटेड फाइनान्सलाई प्राप्ति गर्न लागेको हो। बैंकका मर्जर कमिटीका संयोजक उदयकृष्ण उपाध्याय र फाइनान्सका मर्जर कमिटीका संयोजक

मनीषकुमार खेमकाले प्राप्तिका लागि सम्भौतापत्रमा हस्ताक्षर गरेको छ।

प्राप्तिपछि युनाइटेड फाइनान्सको सम्पूर्ण कारोबार नविलकै नाममा हुने र सञ्चालक समिति पाँच नविल बैंककै रहने गरी सम्फौता भएको जनाइएको छ। सम्पूर्णका लागि प्रत्रिया आगाडि बढाइने स्वीकृति पाएपछि यथाशीघ्र संयुक्त कारोबार सुरु गर्ने बैंकले जनाएको छ।

प्राप्तिपछि नविल बैंकका शाखा संख्या १ सय ४७ पुने जनाइएको छ। बैंकको काठमाडौं उपत्यकाभित्र मात्र शाखा ३७ वटा पुने जनाइएको छ त्यस्तै, देशभरमा एटीएम १ सय ९० वटा पुने जनाइएको छ। प्राप्तिपछि चैत मसान्तको विवरण अनुसार निक्षेपको आकार २ खर्ब १६ अर्ब र कर्जा २ खर्ब १ अर्ब रुपैयाँ पुने बैंकले जनाएको छ।

● आरबिबी मोबाइल बैंकिङ महामेलाका विजेता छनोट

राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक लिमिटेडको आरबिबी मोबाइल बैंकिङ महामेलाको विजेता छानिएको छ। चैत ५ देखि वैशाख ५ सम्मको महामेलामा ७३ हजार कारोबारवाट नैजना विजेता छनोट गरिएको हो। महामेला एफवान सफ्टको सहकार्यमा सञ्चालन गरिएको बैंकले जनाएको छ।

विजेताहरूमध्ये स्वर्णिम पौडेलले ४ रात ५ दिन

थाइलैन्ड भ्रमणको कपल दुरु मेंगा पुस्कार व्याकेज पाएको जनाइएको छ। त्यस्तै, तुलाराज बोहोरा, प्रविन वर्ती, बालकृष्ण देवकोटा, सिद्धिलाल साह तेली, सिर्जना नेपाली, सक्षम अधिकारी, प्रेमबहादुर भण्डारी र नुरुलहोडा अन्सारीले सामसुड म्यालेक्सी एम०१ को ब्रान्डको एक-एक थान मोबाइल फोन सेट पुस्कार प्राप्त गरेको बैंकले जनाएको छ।

बैंकले डिजिटल कारोबारलाई प्रोत्साहन गर्नका लागि अधिल्लो वर्षदिव्य एफवान सफ्टको सहकार्यमा महामेला कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको जनाएको छ। यसका लागि बैंकको मोबाइल बैंकिङबाट ग्राहकहरूले कारोबार गर्नुपर्ने जनाइएको छ।

● बुझाउने म्याद थप गर्न निजी क्षेत्रको माग

उद्योग वाणिज्य महासंघ, उद्योग परिसंघ र चेम्बर अफ कमर्सले छुट्टाछुट्टै विज्ञाप्ति जारी गर्दै कर तिर्ने म्याद थप गर्न आग्रह

निजी क्षेत्रले कर विवरण र सोअनुसारको रकम बुझाउपर्ने म्याद थप गर्न सरकारसँग माग गरेको छ। कोभिड-१९ को नयाँ भेरियन्टको संक्रमण रोकथामका लागि मुलुकको फन्डे दुईतीहाइ भूभागमा निषेधाज्ञा जारी रहेका करण सरकारलाई बुझाउपर्ने कर विवरण र कर रकम भुक्तानीका लागि समय थप गर्न माग गरेको हो।

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ, नेपाल उद्योग परिसंघ र नेपाल चेम्बर अफ कमर्सले मंगलबार छुट्टाछुट्टै विज्ञाप्ति जारी गर्ने कर तिर्ने म्याद थप गर्न आग्रह गरेका हुन्। उनीहरूले अहिलेको विषम परिस्थितिलाई ध्यान दिएर मूल्य अधिवृद्धि कर तथा अन्तःशुल्क, आय करको अग्रिम कर कटीलगायतका करहस्को विवरण बुझाउपर्ने म्याद र कर रकम भुक्तानीको समय थप गरिदिन आग्रह गरेका हुन्। नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघले सम्बन्धित

कपोरेट

सरकारी निकायमा पत्राचार गरेर कर विवरण र रकम बुझाउने म्याद थप गर्न आग्रह गरिसकेको जनाएको छ। नेपाल उद्योग परिसंघले निषेधाज्ञाको समयमा कर दाखिला गर्ने र विवरण बुझाउने थप समय माग गर्दै महामारीका कारण समयमै कर विवरण र रकम बुझाउन नसकेमा थप शुल्क र जरिवाना नलिन आग्रहसमेत गरेको छ। 'परिसंघले सरकारले धोषणा गरेको निषेधाज्ञाको समयमा कर विवरण बुझाउन र कर चुका गर्न कठिन भएकाले समय थप शुल्क र जरिवाना नलिन पनि परिसंघले सरकारसँग माग गरेको छ।'

परिसंघले कोभिडको महामारीमा अत्यधिक माग देखिएको औषधि एवं स्वास्थ्य उपकरण र अक्सिजनको सिलिन्डर सरकार आफैले तत्काल आयात गर्नसमेत माग गरेको छ। यदि सरकार आफैले आयात गर्न नसक्ने भएमा निजी क्षेत्रलाई भन्सार महसुल र पारवहन शुल्क छुट गरी आयातका लागि प्रोत्साहित गर्नुपर्ने परिसंघको माग रहेको छ।

त्यसैगरी नेपाल चेम्बर अफ कमर्सले अहिलेको परिस्थितिमा कर विवरण बुझाउन र सोअनुसारको रकम भुक्तानी गर्न अद्यतारा हुने बताएको छ। कोभिड संक्रमणको रोकथाम र नियन्त्रणका लागि जारी गरिएको निषेधाज्ञाका कारण उद्योग-व्यवसाय बन्द भएको तथा आवतजावतमा समेत अवरोध भएका कारण कर विवरण र कर रकम बुझाउन कठिन हुने चेम्बरले उल्लेख गरेको छ।

'नयाँ भेरियन्टको कोभिड-१९ महामारी नेपालमा पनि फैलिएको र पछिल्ला दिनहरूमा काठमाडौं उपत्यकालगायत अन्य जिल्लाहरूमा समेत संक्रमण तीव्र रूपमा घटिरहेको छ, यो संक्रमण नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि निषेधाज्ञा जारी गरिएको छ,' चेम्बरले विज्ञाप्ति उल्लेख गरेको छ, 'निषेधाज्ञाका कारण उद्योग-व्यवसाय तथा कार्यालयहरू बन्द रहेका छन् र व्यवसायी तथा कर्मचारीहरू आफ्ना कार्यालयमा जान

सक्ने अवस्था रहेको छैन, सम्बन्धित कागजातहरू पनि कार्यालयमै रहेको यस परिस्थितिमा कर विवरण र कर रकम बुझाउने सम्भव छैन।'

अहिले अनलाइनबाट समेत कर विवरण र रकम बुझाउन सम्भव भएकाले आवश्यक म्याद थप गरिदिने व्यवस्थाका लागि नेपाल सरकारसमक्ष अनुरोध गरिएको चेम्बरले जानकारी दिएको छ।

● मेटलाइफले तीन कार्यदिनमै बिमा भुक्तानी गर्ने

मेटलाइफ नेपालले कोभिड-१९ को अवस्थाबाट प्रभावित ग्राहकको सुविधाका लागि कोभिड केयर सहायता कार्यक्रमको सुरुवात गरेको छ। कम्पनीले कोभिड-१९ का कारण भएको मृत्यु दाबीमा तीन कार्यदिनमै द्रुतमार्गी बिमा भुक्तानी सेवा सुरु गरेको हो।

योजनान्तर्गत दाबीकर्तालाई बिमा दाबीका लागि आवश्यक कागजातहरू अनलाइन नै पेस गर्न सक्ने सुविधा दिएको कम्पनीले जनाएको छ। डाँफे केयरसार्फ र कोभिड संक्रमित ग्राहक र उनीहरूमा आश्रित परिवारको विशेष हेरचाह प्रबन्धन कार्यक्रमा २० प्रतिशत छुटको समेत व्यवस्था गरिएको कम्पनीले जनाएको छ। १४ दिने हेरचाह प्रबन्धन कार्यक्रममा भर्चुन डाक्टरद्वारा परामर्श, चिकित्सा परामर्श, निगरानी तथा कोभिड संक्रमित विरामीहरूलाई आवश्यक औषधि सहयोग समावेश रहेको कम्पनीले जनाएको छ।

● युनाइटेड इन्स्योरेन्समा उपासना नियुक्त बिमा कम्पनीमा पहिलो महिला सिइओ

युनाइटेड इन्स्योरेन्स कम्पनी (नेपाल) लिमिटेडको प्रमुख कार्यकारी अधिकृत पदमा उपासना पौडेल नियुक्त भएकी छिन्। कम्पनीले पौडेललाई नियुक्त गरिसँगै नेपालको बिमा क्षेत्रले पहिलो महिला प्रमुख कार्यकारी अधिकृत पाएको हो। कम्पनीले पौडेल पहिलो महिला प्रमुख कार्यकारी अधिकृतका साथै हालसम्मकै कम उमेर अर्थात् ३४ वर्षको उमेरमा उक्त पदमा पुनर्ने पहिलो

व्यक्ति भएको जनाएको छ। पौडेलले एक दशकभन्दा बढी कार्य अनुभव भएको तथा छिमेकी मुलुक भारतको दिल्ली विश्वविद्यालयको फ्याकल्टी अफ म्यानेजमेन्ट स्टडिज (एफएमएस) बाट एम्बिएसम्को अध्ययन पूरा गरेको कम्पनीले जनाएको छ। उनले भारतमा नै बिमा व्यवसायको क्षेत्रमा प्रवेश गरेको कम्पनीले जनाएको छ। पौडेल युनाइटेड इन्स्योरेन्स कम्पनी (नेपाल) लिमिटेडमा निमित्त प्रमुख कार्यकारी अधिकृतका रूपमा आएको जनाइएको छ।

● कोरोना महामारीले अलैंचीको निर्यात शून्य

भारतमा कोरोना महामारी तीव्र रूपमा फैलिएसँगै अलैंची निर्यात रोकिएको छ। माग हुने समयमा महामारी फैलिए भारतका विभिन्न राज्यमा लकडाउन हुँदा अलैंची निर्यातमा कमी आएको नेपाल अलैंची व्यवसायी महासंघले जनाएको छ विवेदशी बजारमा निर्यात हुनेमध्ये दूलो हिस्सा ओगद्दो अलैंचीको निकासी १५ दिनयता ठप्पहँ भएको महासंघले जनाएको हो। महासंघका अध्यक्ष राजकुमार कार्कीका अनुसार यो वेला संबैधन्दा धेरै अलैंची निर्यात हुने समय हो। तर, भारतमा संक्रमण तीव्र रूपमा फैलिंदा निर्यात नै रोकिएको उनले बताए।

'भारतमा जानका लागि त कुनै समयमा हैन। तर, निर्यात नै रोकिएको छ। यतिवेला चाहिँ अलैंची बिक्ने वेला थियो,' उनले भने, 'यतिवेला अगाडि हामीले निर्यात गरेको छ। अलैंची पनि सकिएको छ। माग आउन थालेको थियो। मुस्लिम समुदायको इट पनि सुरु हुने वेला भएको थियो। यो सिजन अलैंचीको धेरै माग हुने समय हो।' भारतको माध्यमबाट विगतमा तेस्रो मुलुक निर्यात हुँदा पनि अलैंचीको माग उच्च थियो। तर, महामारी बढिसँगै भारतमा समेत निर्यात हुन छाडेको उनले बताए। भारतको दिल्लीमा संबैधन्दा धेरै अलैंची जाने गरेको उनले बताए। तर, यो समयमा महामारीका कारण भारतका अध

देवा...

उनलाई विश्वासको मत दिएर सरकार जोगाउनु नै बुझिमानी हुनेछ। काग्रेस, माओवादी केन्द्र, जसपा र माधव समूहले एकीकृत भएर नेकपा एमालेलाई पाखा लगाउने काम गरेको खण्डमा माधव समूह पनि अन्त्यमा सकिने नै हो। माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष दाहाल जसरी भएपनि नेकपा एमालेलाई सिद्धाउने खेलमा लागेका र केही दिन पहिला उनले जसपाको यादव पक्ष आफ्नो पार्टी र माधव नेपाल समूहलाई आर्डो निर्वाचन र सरकारमा पनि सँगै लाने अभियक्ति दिएका हुनाले दाहालको भित्र इच्छा के रहेछ भन्ने प्रष्ट भएकाले नेकपा एमालेलाई सिद्धाउने काममा पार्टीका विषय नेताहरु र कुनै बेला पार्टीको नेतृत्व गरेके नेताहरु लाग्नु भएको आफ्नो घरमा आगो लगाएर छिमेकीको घरमा शरण मान्न जानु बाहेक अन्य केही हुन सक्दैन। छिमेकीले आफ्नो स्वार्थ पूरा भएपनि शरण लिन गएका व्यक्तिहरूलाई घरबाट

निकाल्ने निश्चित हुनेछ।

प्रधानमन्त्री ओलीले विश्वासको मत लिने उद्देश्यले संसदको अधिवेशन बोलाएपछि माओवादी केन्द्रले अस्ती बैशाख २२ गते मात्र ओली सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिएको छ। माओवादी केन्द्रले समर्थन फिर्ता लिएपछि ओली सरकार अल्पमतमा परेको छ। सरकार अल्पमतमा पर्नु अधि नै ओलीले विश्वासको मत लिने उद्दोष गरेका छन्। काग्रेस, माओवादी केन्द्रले बारम्बार ओली सरकार विरुद्ध अविश्वासको प्रस्ताव संसदमा दर्ता गर्न उद्दोष गरेका भएपनि आवश्यक संख्या नुगेको हुनाले उनीहरूले अविश्वासको प्रस्ताव दर्ता गर्न नसकिरहेको बेला प्रधानमन्त्रीले नै विश्वासको मत लिने घोषणा गर्नु र त्यही प्रयोजनका लागि संसद बोलाउनु लोकतान्त्रिक प्रक्रिया भित्र पर्दछ। प्रधानमन्त्री ओलीलाई विश्वासको मत लिनका लागि नेकपा एमालेका १ सय २१ र अन्य दलहरूका घटिमा १६ सांसदको आवश्यकता

पर्दछ। राप्रपा र मजदुर किसान पार्टीका एक एक सांसदले ओली नेतृत्वको सरकारलाई मत दिने भएमा र जसपाको ठाकुर पक्षले कम्तिमा १५ सांसदले ओली सरकारलाई विश्वासको मत दिएको खण्डमा ओली सरकार अर्को १ वर्षसम्म दुक्कले सञ्चालन हुन सक्छ। त्यसबेला विपक्षीहरूका काग्रेसका ६१ माओवादीका ४८ र जसपाका ८८ सांसद र जनमोर्चाका १ गरी विपक्षीमा १ सय २८ सांसद मात्र हुने भएकाले सरकार सञ्चालनमा कुनै अवरोध हुन सक्दैन। तर, नेकपाकै माधव समूहका २०/२२ जनाले राजिनामा दिएको खण्डमा र उनीहरूले फ्लोर क्रस गरेर विपक्षीलाई समर्थन गरेको खण्डमा भने विपक्षी दल काग्रेसको नेतृत्वमा नयँ सरकार बन्न सक्छ तर त्यही सरकारले समेत विश्वासको मत लिनुपर्न भएकाले उसलाई पनि विश्वासको मत लिन फलामको च्युरा चपाउनु सरह हुनेछ। यसरी मुलुक कोरोना भाइरसबाट आक्रान्त भएको बेला सरकार परिवर्तन गर्नुभन्दा ताजा जनादेशमा नै जानु उपयुक्त हुनेछ।

ओलीले संसदमा राख्ने विश्वासको प्रस्तावमा सके समर्थन जनाउने नसकेको अवस्थामा तटस्थ बस्ने रणनीति अपनाउन सक्ने सम्भावना रहेको छ। यादव पक्षले कार्यकारिणी समितिमा उपेन्द्र यादव पक्षको बहुमत रहेको छ। पूर्व राजपा धारका तीन जना सदस्यले यादवलाई समर्थन गरेका हुनाले कार्यकारी समितिमा ताकुर पक्ष अल्पमतमा परेको छ। तर ताकुर पक्षले केही दिन भित्रमा केन्द्रीय कार्यकारी समिति र संसदीय दलमा आफ्नो पक्षमा बहुमत पुग्ने दाबी गर्दै आएको छ। ताकुर पक्षले आफ्नो पक्षमा कार्यकारी समितिमा ताकुर पक्ष अल्पमतमा परेको छ। तर ताकुर पक्षले केही दिन भित्रमा केन्द्रीय कार्यकारी समिति र संसदीय दलमा आफ्नो पक्षमा बहुमत पुग्ने दाबी गर्दै आएको छ।

ताकुर पक्षले केही दिन भित्रमा एमालेको विपरिता उपेन्द्र यादव पक्षमा बहुमत पुग्ने दाबी गर्दै आएको छ। तर ताकुर पक्षले केही दिन भित्रमा केन्द्रीय कार्यकारी समिति र संसदीय दलमा आफ्नो पक्षमा बहुमत पुग्ने दाबी गर्दै आएको छ। ताकुर पक्षले केही दिन भित्रमा केन्द्रीय कार्यकारी समिति र संसदीय दलमा आफ्नो पक्षमा बहुमत पुग्ने दाबी गर्दै आएको छ। ताकुर पक्षले केही दिन भित्रमा केन्द्रीय कार्यकारी समिति र संसदीय दलमा आफ्नो पक्षमा बहुमत पुग्ने दाबी गर्दै आएको छ।

ताकुर पक्षले केही दिन भित्रमा एमालेको विपरिता उपेन्द्र यादव पक्षमा बहुमत पुग्ने दाबी गर्दै आएको छ। तर ताकुर पक्षले केही दिन भित्रमा केन्द्रीय कार्यकारी समिति र संसदीय दलमा आफ्नो पक्षमा बहुमत पुग्ने दाबी गर्दै आएको छ।

सांसदहरूले राजिनामा दिएको खण्डमा वा फ्लोर क्रस गरेको खण्डमा ओली सरकार ढल्न सक्छ। यदि त्यसो भएको खण्डमा र माधव समूहमा २० जनाले राजिनामा दिएको खण्डमा भने काग्रेस र माओवादी र यादव पक्षको सरकार निर्माण हुनु सक्छ।

राजनीतिक र कानुनी रूपमा माधव समूह अहिले पनि नेकपा एमालेको रहेकोले उसले फ्लोर क्रस गरेर आफ्नै पार्टी नेतृत्वको सरकार ढाल्दा जनतामा जान कठिनाई हुने भन्दै बरु राजिनामा दिने कि भन्ने विषयमा छलफल र बहस चलाई रहेका हुनाले माधव समूहमा रहेका सांसदहरू फेरी केही ओली समूहमै जाने प्रायः निश्चित जस्तै देखिएको छ। यदि जनता समाजवादी पार्टी सिंगो भएर तटस्थ बसेको खण्डमा भने काग्रेस र माओवादी केन्द्रको सरकार निर्माण हुन नसक्ने र ओलीले समेत विश्वासको मत लिन नसक्ने अवश्यकता दिनाङ्कमा हुने भएकाले मुलुक ताजा जनादेशमा नै जान सन्तु राजनीतिक शक्तिका लागि सहयोग गर्न आप्रह गरिसकेको परराष्ट्रले जनाएको छ। त्यसको लागि माधव समूह नै निर्णयक हुने भएपनि सिंगो जसपा थप निर्णयक शक्तिका लागि सहयोग गर्न आप्रह गरिसकेको भारताले १० करोड डोजे नै किन्तु पहल गरिसकेको छ तर वाइडेन सरकारले नेपालजस्ता मुलुकलाई सहयोग गर्नुपर्ने नीति अस्तित्वार गरेको छ।

प्रधानमन्त्री...

शंकरदास वैशालीलाई बोलाएर यथाशीघ्र खोप ल्याउने प्रक्रिया अधि बढाउन आग्रह गरेका छन्। २ हस्तामिति सम्झौता भएर मूल्य चुना गरिसकेको १० लाख डोज खोप आउने सोतहरूले जानकारी दिएका छन्। थप ५० लाख खोप खरिदमा भाँजो हाल्नेहरू विजय दुग्ध, सुरज वैद्यहरू आफूले नरोकेको भनेर सञ्चारमाध्यमहरू प्रटिकरण दिए आफूलाई पानीमाथिको ओभानो सावित गर्ने दुस्रायास गरिसकेका छन्। नेपालका उद्यमी, व्यापारीहरू राष्ट्रिय महामारीलाई कसरी ऐसा कमाउने मौका बनाइरहेका छन् भन्ने स्पष्ट हुन पुगेको छ। यसै हुँदा पनि चेम्बर, उद्योग वाणिज्य महासंघ, नेपाल उद्योग परिसंघले आफ्ना धारणा स्पष्ट पारेका छैनन्। न त संक्रमितहरूका लागि उपचारमा सहयोगी हात नै बढाएका छन्।

कोमिटि...

जनतावादी पार्टी सांसदहरूले राजिनामा दिएको खण्डमा वा फ्लोर क्रस गरेको खण्डमा ओली सरकार ढल्न सक्छ। यदि त्यसो भएको खण्डमा र माधव समूहमा २० जनाले राजिनामा दिएको खण्डमा भने काग्रेस र माओवादी र यादव पक्षको सरकार निर्माण हुनु सक्छ।

राजनीतिक र कानुनी रूपमा माधव समूह अहिले पनि नेकपा एमालेको रहेकोले उसले फ्लोर क्रस गरेर आफ्नै पार्टी नेतृत्वको सरकार ढाल्दा जनतामा जान कठिनाई हुने भन्दै बरु राजिनामा दिने कि भन्ने विषयमा छलफल र बहस चलाई रहेका हुनाले माधव समूहमा रहेका सांसदहरू फेरी केही ओली समूहमै जाने प्रायः निश्चित जस्तै देखिएको छ। यदि जनता समाजवादी पार्टी सिंगो भएर तटस्थ बसेको खण्डमा भने काग्रेस र माओवादी केन्द्रको सरकार निर्माण हुन नसक्ने र ओलीले समेत विश्वासको मत लिन नसक्ने अवश्यकता दिनाङ्कमा हुने भएकाले मुलुक ताजा जनादेशमा नै जान सन्तु राजनीतिक शक्तिका लागि सहयोग गर्न आप्रह गरिसकेको परराष्ट्रले जनाएको छ। त्यसको लागि माधव समूह नै निर्णयक हुने भएपनि सिंगो जसपा थप निर्णयक शक्तिका लागि सहयोग गर्न आप्रह गरिसकेको भारताले १० करोड डोजे नै किन्तु पहल गरिसकेको छ तर वाइडेन सरकारले नेपालजस्ता मुलुकलाई सहयोग गर्नुपर्ने नीति अस्तित्वार गरेको छ।

२७ ज्येष्ठ...

ओली नेतृत्वको सरकारले जसपालेउठाउँदै आएका धैरै मागहरू पूरा गरेको र केही मागहरू पूरा हुने प्रक्रियामा रहेकाले गर्दा जसपाको राष्ट्रिय अध्यक्ष महान्थ ठाकुर र पार्टीका विषय नेता हुने अन्त्यमा उपेन्द्र यादव पक्षको बहुमत रहेको छ। पूर्व राजपा धारका तीन जना सदस्यले यादवलाई समर्थन गरेका हुनाले कार्यकारी समितिमा ताकुर पक्ष अल्पमतमा परेको छ। तर ठाकुर पक्षले केही दिन भित्रमा केन्द्रीय कार्यकारी समिति र संसदीय दलमा आफ्नो पक्षमा बहुमत पुग्ने दाबी गर्दै आएको छ। ठाकुर पक्षले केही दिन भित्रमा केन्द्रीय कार्यकारी समिति र संसदीय दलमा आफ्नो पक्षमा बहुमत पुग्ने दाबी गर्दै आएको छ।

“तपाईं हामी बीचको नाता समृद्धिको सहयोगी NCC उत्सव बचत खाता”

NCC Bank
नेपाल फ्रेडिट इण्ड क्रेडिट बैंक
Nepal Credit & Commerce Bank Ltd.

Your Business Bank

प्रधान कार्यालय:
बागबजार, काठमाडौं, नेपाल | पो. नं. १२५५९ | फोन: ०१-४२४ ६९९९
फैक्टरी: ०१-४२४ ४६७० | SWIFT: NBCNPKA | ईमेल: corporate@nccbank.com.np
वेब: www.nccbank.com.np | टोल फँ: १६६०-०१-४५६